

Nowosad-Bakalarczyk, Marta

"Szybko, mobilnie, skrótowo, czyli właściwości komunikacyjne, tekstowe i stylistyczne krótkiej wiadomości tekstowej", Ewa Wolańska, Warszawa 2006 : [recenzja]

Etnolingwistyka 20, 443

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W pierwszym rozdziale pt. *Studenckie lata Karola Wojtyły* zebrane są wspomnienia Papieża z okresu studiów. Pomimo że trwały tylko rok, rozbudziły w nim zainteresowania językoznawcze. Jak zaznacza w jednym z przemówień: „studia filologiczne pomogły mi, zarówno poprzez literaturę, jak i język, w zrozumieniu tajemnicy słowa”. Obraz czasów uniwersyteckich dopełniają wspomnienia o młodym Karolu Wojtyłe jego koleżanek i kolegów ze studiów: Ireny Bajerowej, Haliny Królikiewicz-Kwiatkowskiej, Krystyny Zbijewskiej, Tadeusza Ulewicza i Mariana Pankowskiego.

Drugi rozdział pt. *Misterium słowa Jana Pawła II* zawiera liczne refleksje Jana Pawła II dotyczące roli języka. Zostały one zebrane w pewne kręgi tematyczne: „Rozwój języka”, „Mowa ojczysta”, „Znaczenia wyrazów”, „Słowa Boga” i „Języki świata”. W tych wielostronnych spojrzeniach uwidacznia się nie tylko głęboka świadomość językowa Papieża, lecz przede wszystkim jego szacunek do słowa i mowy ojczystej.

Wysoką wartość „świata słowa” Jana Pawła II potwierdzają umieszczone w ostatniej części książki wypowiedzi językoznawców: Renaty Grzegorzyczkowej, Danuty Michałowskiej, Marii Kamińskiej, Renaty Przybylskiej, Jana Miodka, Jana Sochonia, Anetty Gajdy, Doroty Zdunkiewicz-Jedynak, Wiesława Przyczyny, Jerzego Bartmińskiego, Katarzyny Leszczyńskiej, Elizy Grzelak, Anny Piotrowicz i Jadwigi Puzyniny.

KP

Ewa Wolańska, *Szybko, mobilnie, skrótowo, czyli właściwości komunikacyjne, tekstowe i stylistyczne krótkiej wiadomości tekstowej*. Warszawa: Dom Wydawniczy ELIPSA, 2006, 143 s.

Rozprawa należy do nurtu badań pragmatyngwistycznych, szeroko pojmowanego językoznawstwa stosowanego, którego przedmiotem zainteresowania nie jest język sam w sobie, lecz wykonanie językowe. Z tego właśnie komunikacyjnego punktu widzenia zaanalizowana została krótka wiadomość tekstowa (SMS). Jest to nowy gatunek tekstowy, który na gruncie polskim pojawił się w latach 90. XX wieku i zdobył liczne grono entuzjastów przede wszystkim wśród ludzi młodych. Omawiana publikacja jest pierwszym w Polsce tak szerokim opracowaniem dotyczącym komunikacji SMS-owej z perspektywy lingwistycznej. Przedmiotem analizy jest w niej proces komunikacji SMS-owej oraz jego wytwór, czyli tekst krótkiej wiadomości tekstowej. Przyjęcie takiej perspektywy badawczej (perspektywy tekstologicznej) pozwoliło badać poszczególne poziomy struktury werbalnej jako elementy działań użytkowników języka w określonym kontekście społeczno-kulturowym, badać jednostki języka na płaszczyźnie funkcjonalnej. W pracy ogładowi poddano cztery kategorie SMS-ów, reprezentujące wszystkie poziomy komunikacji, tj. poziom interpersonalny, grupowy, instytucjonalny i masowy: SMS-y wysyłane między członkami rodziny i między przyjaciółmi, między członkami grupy społecznej lub zawodowej, pochodzące od instytucji życia publicznego i dystrybuowane przez instytucje medialne o charakterze masowym. Książka zbudowana jest z 6. rozdziałów. W rozdziale I autorka prezentuje pojęcia kluczowe dla rozprawy: tekst, dyskurs, komunikowanie; przedstawia stan badań nad tekstem, dyskursem i komunikowaniem społecznym. W rozdziale II charakteryzuje warunki współtworzące zdarzenie komunikacyjne w komunikacji za pośrednictwem SMS-ów, tj. kanał komunikacyjny oraz kontakt między nadawcą a odbiorcą. W rozdziale III, zatytułowanym *Krótką wiadomością tekstową jako komunikat*, autorka analizuje komunikat SMS jako formalno-treściową jedność. W rozdziale IV (*Cele i formy komunikacji SMS-owej*) dokonuje przeglądu aktów mowy obecnych w SMS-ach oraz ukazuje strukturę dialogu w komunikacji za pośrednictwem SMS-ów. W rozdziale V Wolańska pokazuje odmiany języka obecne w komunikacji za pośrednictwem SMS-ów, a w rozdziale VI, zamykającym pracę, dokonuje podziału gatunków SMS-owych ze względu na funkcje komunikacyjne, jakie pełnią w układzie nadawczo-odbiorczym.

MNB